

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Kohtaamisia huoltajien ja oppilaiden kanssa

Eeva-Liisa Markkanen, Kansallinen koulutuksen arviointikeskus
KT Lauri Lantela, Lapin yliopisto

Huoltajien kokemuksia oman lapsen viihtymisestä koulussa sekä koulupoissaoloista on kartoitettu kyselyllä sekä teemahaastatteluilla

- Koulupoissaolojen taustalla on lukuisia erilaisia syitä. Taustasyyt näyttäytyvät erilaisilta koulun henkilöstön ja huoltajien näkökulmasta.
- Huoltajien näkemysten ja kokemusten kuuleminen koulupoissaolojen ehkäisyyn ja niihin puuttumiseen liittyvien käytäntöjen kehittämisessä on tärkeää.
- Säännölliseen koulunkäyntiin liittyvät ongelmat etenevät usein prosessinomaisesti ja ensimerkit tunnistetaan nimenomaan kotona. Huoltajia tulee kannustaa tuomaan koulun kanssa tehtävässä yhteistyössä esiin säännölliseen koulunkäyntiin liittyviä ongelmia jo varhaisessa vaiheessa.

”Kodeille viesti siitä, että poissaoloihin puuttuminen on kodeille tuen antamista, ei moittimista tai paheksunta. Monet ajattelevat näin.”

”Kaiken tärkeintä on hyvä ja tiivis koulun ja huoltajien välinen kommunikointi.”

”Opettaja on ollut yhteydessä kahteen kertaan lapseni poissaoloihin liittyen tietyn tuntimäärään täytyttyä. Tässä kohtaa on kysytty, onko vanhemmilla ollut huolta koulunkäynnistä ja koska ei ole ollut eikä opettajallakaan ole ollut huolta, on yhdessä päädytty siihen, ettei tukitoimia tarvita. Tämä on ollut mielestäni hyvä toimintatapa, koska jos olisin havainnut tuen tarvetta, siitä olisi helppo ollut kertoa opettajalle ja tukitoimet olisivat alkaneet oikea-aikaisesti.”

Huoltajien haastattelut, alustavia havaintoja

1. Poissaolojen syissä ei mitään yllättävää

- *kiusaaminen*
- *tuen tarpeisiin ei ole vastattu*
- *ongelmien kasaantuminen*
- *mielenterveysongelmat*

2. Emotionaalinen kuormittavuus

- *vaikeat tilanteet ja pieleen menneet prosessit / vahvat pettymyksen kokemukset / suuri huoli omasta lapsesta*
- *emotionaalisen kuorman huomioiminen prosessin aikana*
- *huoltajat kokivat, että asian hoitaminen oli vaatinut valtavasti omaa ponnistelua.*
- *kun ongelmat ratkeavat: kivi pois sydämeltä, taakka harteilta*

3. Huoltajien asiantuntijuus

- *huoltajien asiantuntijuuden ja kokemustiedon huomioiminen*
- *ratkaisujen yhdessä pohtiminen sekä vanhempien että nuorten kanssa*
- *”otettaisiin todesta”*

”

”Koulu on mennyt siihen pisteeseen, että siellä niinku on kiire, kiire, kiire. Pitää tehdä tuo ja pitää tehdä tämä(..) Ei ole enää aikaa jutella niitä näitä ja kysyä, että kertokaapa mitä teille lapsille kuuluu.”

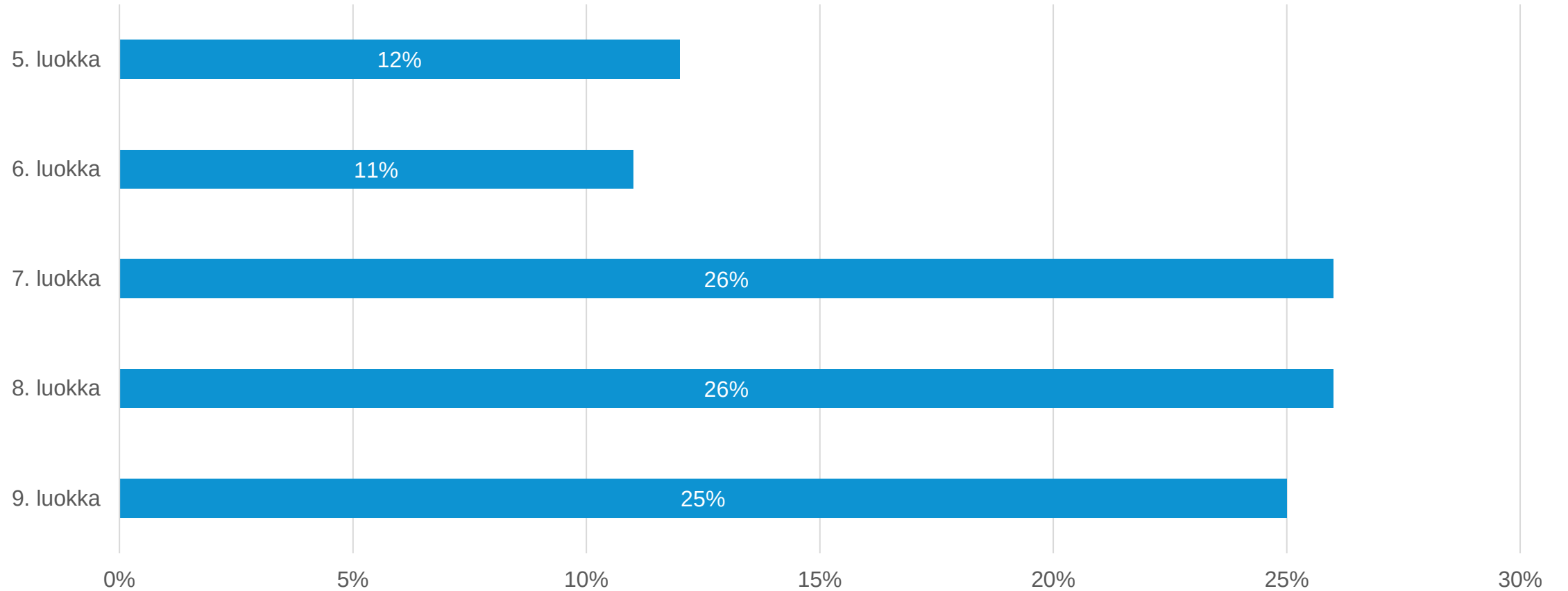

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

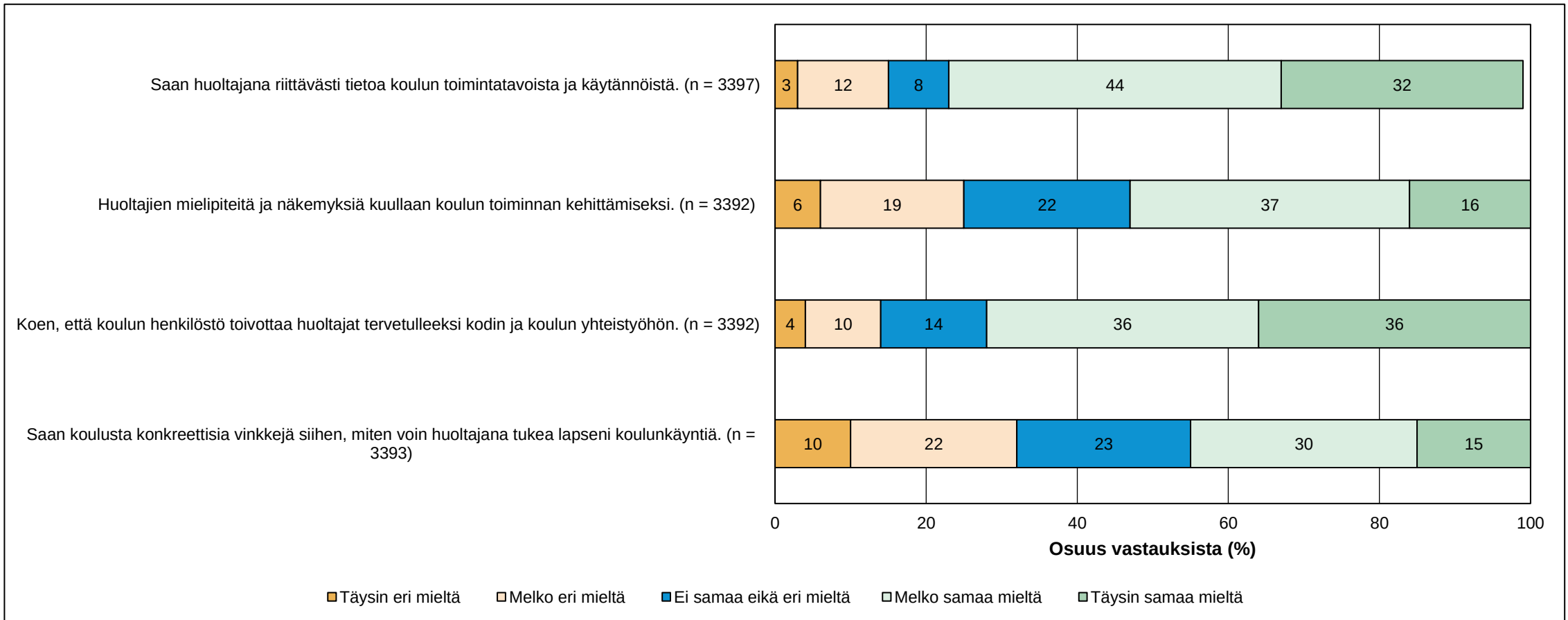
Huoltajille suunnatun kyselyn toteutus

- Huoltajakysely toteutettiin SKY-kehittämistoiminnassa mukana olevien koulujen 5.-9.-luokkien oppilaiden huoltajille huhti-toukokuun 2022 aikana.
- Rehtorit toimittivat kyselylinkin sekä saatekirjeen huoltajille Wilman kautta.
- Kyselyyn on vastannut 3402 huoltajaa 162 eri koulusta. Vastaajista
 - naisia on 87 %
 - miehiä on 11 %
 - Muu/ en halua kertoa 2 %
- Vastaajien äidinkieli:
 - suomi 91 %
 - ruotsi 6 %
 - muu 2%
- Huoltajista 29 % ilmoitti, että oma lapsi saa tavanomaista enemmän tukea oppimiseen.
 - 30 % näistä huoltajista koki, että oman lapsen saama tuki ei ole riittävää

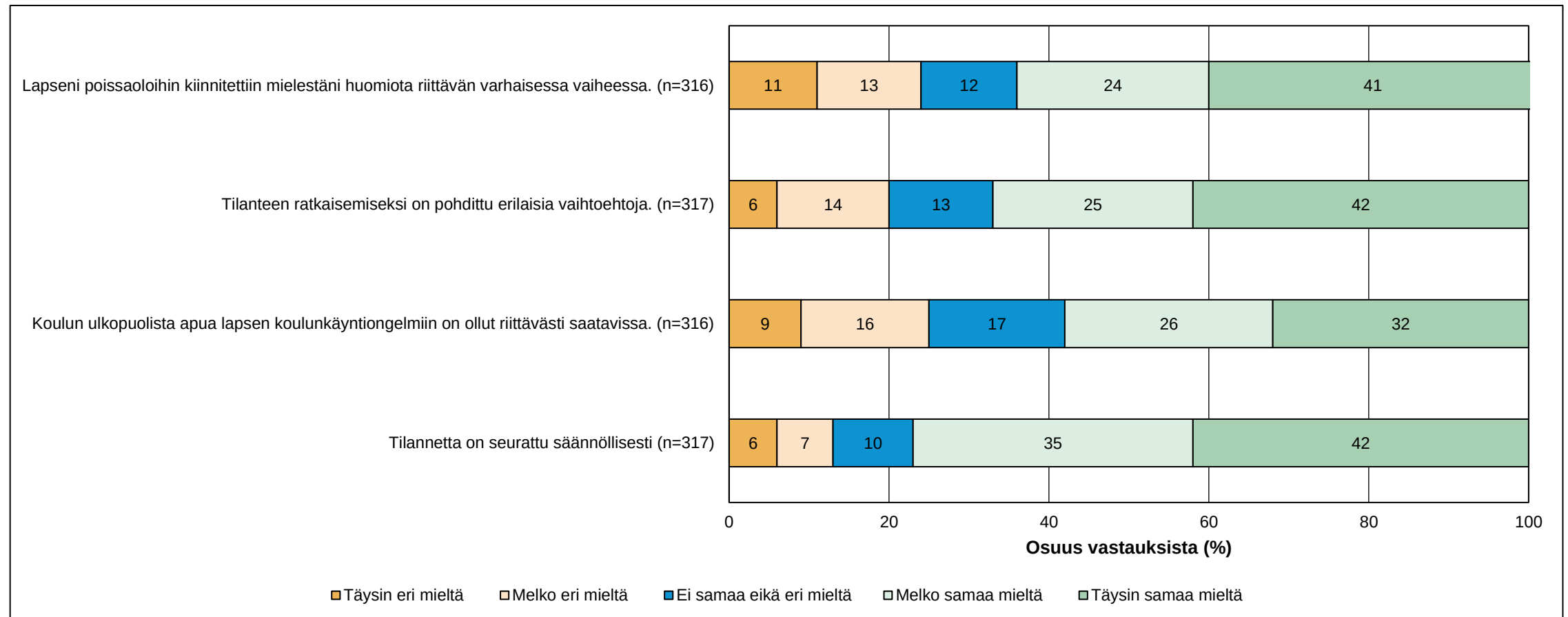
Kyselyyn vastanneiden huoltajien lapsen vuosiluokka (n=3402)

Huoltajien kokemuksia kodin ja koulun yhteistyöstä

Huoltajien kokemukset koulun toiminnasta poissaolotilanteissa

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Kohtaamisia oppilaiden kanssa

Oppilaiden kokemuksia on arvioinnin yhteydessä kartoitettu haastatteluiden ja työpajojen avulla

- Esityksen taustalla arvioinnin yhteydessä toteutetut kouluvierailut (n=9) sekä kouluvalmentajien keräämät terveiset oppilailta (n=23).
- Kouluvierailuilla on sekä haastateltu oppilaita että toteutettu toiminnallisia arviointityöpajoja
- Oppilaiden kohtaamisessa keskiössä on ollut keskustelu siitä, millaiset tekijät oppilaiden näkemyksen mukaan vaikuttavat koulussa viihtymiseen ja kouluun kiinnittymiseen.
- SKY-kehittämiskouluissa työskentelevät kouluvalmentajat keräsivät oppilaiden terveisiä arjessa tapahtuvien kohtaamisten yhteydessä. Oppilaiden terveiset välitettiin Karville sähköisen lomakkeen kautta.

Mikä koulussa on mukavinta?

Kavereiden tuki tärkeää myös poissaolotilanteessa

”On vähän auttanut ohjaajan ja luokkakaverin soitto / viestit aamuisin, että joku edes odottaa.”

- *Kouluvalmentajan keräämä palaute oppilaalta*

”Kavereiden kannustus on kaikkein tärkeintä. Vanhemmat sanois että meet kouluun vaan, se on hyväksi sulle. Kaverit ymmärtää että millaiset asiat oikeasti voi ahdistaa.”

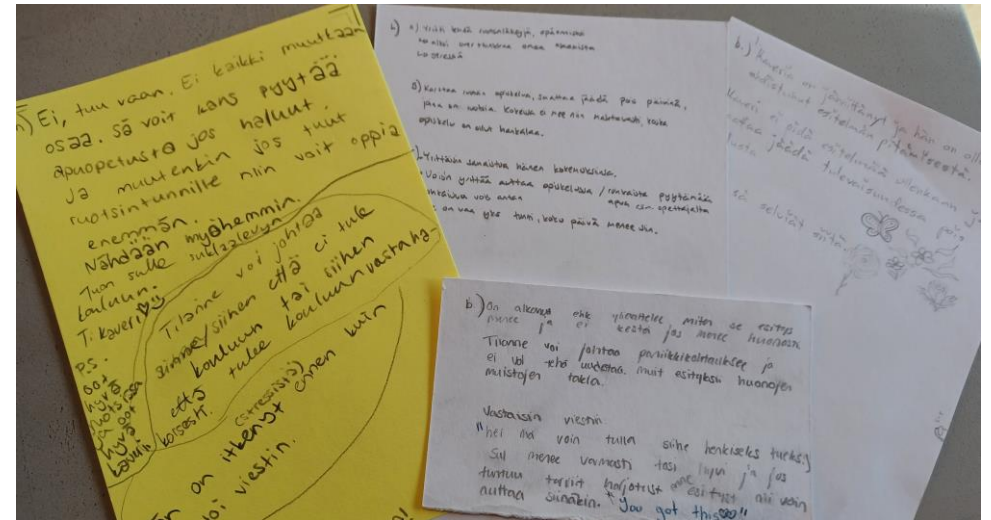
- *Oppilaan kommentti työpajassa*

”Kaverit kertovat mitä ollaan tehty ja kertovat mitä tuli läksyksi ja laittavat kuvia muistiinpanoista”

- *Kouluvalmentajan keräämä palaute oppilaalta*

”Kaverit sanoo moi se riittää.”

- *Kouluvalmentajan keräämä palaute oppilaalta*

Oppilaat ovat tuoneet esiin paljon pedagogisiin ratkaisuihin liittyviä huomioita

”Jos sais tietää etukäteen mitä tunnilla tehdään eli esim. tuleeko ryhmätöitä, paritöitä, esitelmiä yms. niin voi valmistautua itseä jännittäviin työskentelytapoihin jo etukäteen. Vaikka Wilman kautta koko jakson oppitunneilla tehtävät asiat jo tietoon. Yllättäen tulevat ryhmätyöt, parityöt yms. vaikeuttaa seuraaville tunneille osallistumista, kun pelkää mitä on tulossa tai joutuu työskentelemään vieraiden ihmisten kanssa.”

- *Kouluvalmentajan keräämä palaute oppilaalta*

Pitäisi olla monipuolisempia mahdollisuuksia osoittaa aktiivisuutta tunneilla. Kaikki ei uskalla viitata, varsinkin jos oma luokka ei ole kovin hyvin ryhmäytynyt. Opettajien pitäisi huomioida paremmin millaiset asiat voi opetuksessa ahdistaa. Esimerkiksi jos esitelmän pito on liian jännittävää, voisi ensin pitää sen vain pienelle ryhmälle.

- *Yläkoulun oppilaskunnan hallitukseen kuuluvien oppilaiden kommentti haastattelun yhteydessä*

”Opettajat voisivat lähettää poissaoleville oppilaille erikseen tehtäviä, joilla voi itse harjoitella kappaleen uusia asioita, esim. antamalla kertausmonisteen eri aineista/aiheista.”

- *Kouluvalmentajan keräämä palaute oppilaalta*

Poissaolotilanteen jälkeen koulun aikuisilta toivotaan kannustusta

Kouluvalmentajien keräämiä terveisiä oppilailta:

”Aikaa ja tilaa, että pääsee taas rytmiin, ei tehdä "numeroa" paluusta”

”Olisi kiva ettei aikuiset heti rageisi jostain, kun olen koulussa, tai moittisi tekemättömistä läksyistä. Sellaisten opettajien kanssa on helpompi olla jotka puhuu ystävällisesti.”

”Toivoisin että ei tulisi hirveästi kasaantuneita töitä hoidettavaksi heti vaan rauhassa saisi tulla takaisin.”

””Toiveena on, ettei opettaja tee poissaoloista isoa numeroa muiden oppilaiden kuulleen. Opettaja voi huomioida tulon kouluun yksityisesti. Silloin se tuntuu hyvältä. Opettajan tulisi myös antaa olla rauhassa tunnilla, ei painostamista esim. viittaamaan. Opettajan on hyvä huomioida, että tärkeintä on, että oppilas on tullut ylipäättään kouluun.”

”Haluaisin että ei liikaa kyseltäisi luokan kuullen missä olen ollut " jaa no olethan sinäkin jälleen koulussa", ei syyttelyä jos on ollut pois.”

”Ei alotettais heti naputusta" ja ymmärrettäis että oppilaat voivat väsyä samalla tavalla kuin aikuiset.”

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

No oppilaiden auttamisessa saattais toimia vaikka unelmien takasin saaminen ja muistuttaa oppilait et muistaa unelmoida isosti niin jaksaa tehdä töitä niiden eteen, esim kysyy mitä haluis tehdä isona ja mitä pitää tehdä et saavuttaa sen.

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS